

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม

ตอนที่ 3 สรุปผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

ตอนที่ 4 สรุปผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 5 สรุปผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสรุปผลข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 340 คน สรุปได้ว่า

เพศ พบว่า ครูชาย มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 และครูหญิง มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94

ระดับการศึกษา พบว่า ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา มีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 75.59 และครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 24.41

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย มีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 50.29 และครูซึ่งมีประสบการณ์มาก มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 49.71

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม”

สรุปผลการวิจัยได้ว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยเรียงลำดับจากมากลงมาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ และด้านวิชาการ ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายละเอียดของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในแต่ละด้าน พบว่า

1. **ด้านภาวะผู้นำ** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู เรียงลำดับจากมากลงมา 3 อันดับ ได้แก่ รู้จักการวางแผนงาน มอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงาน มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีการส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี มีผลงานในเชิงประจักษ์ และเรียงลำดับจากน้อย ขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีความสามารถจูงใจให้คนทำงานและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม และมีความสามารถในการรับรู้ติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก ใช้วิธีบริหารแบบยืดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์

2. **ด้านวิชาการ** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู เรียงลำดับจากมากลงมา 3 อันดับ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และ เรียงลำดับจากน้อยขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ กำกับดูแลการเตรียมการสอนและบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้สื่อการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. **ด้านคุณธรรม** ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู เรียงลำดับจากมากลงมา 3 อันดับ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีความยุติธรรมและปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของราชการ มีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหว รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และเรียงลำดับจากน้อยขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีความอดทนต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร และมีความเกื้อกูล เสียสละต่อผู้อื่นเสมอ อุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม วางตนเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่การงาน

4. **ด้านบุคลิกภาพ** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู เรียงลำดับจากมากลงมา 3 อันดับ ได้แก่ มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีบุคลิกภาพทางอารมณ์สูง และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และเรียงลำดับจากน้อยขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีสุขภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรง ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน เป็นนักประชาสัมพันธ์ ใช้ถ้อยคำหรือภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม

5. **ด้านความสามารถในการบริหาร** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครู เรียงลำดับจากมากลงมา 3 อันดับ ได้แก่ ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และจัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม ให้การสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา และมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน และเรียงลำดับจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีความสามารถในการจัดระบบเอกสารสารสนเทศได้เป็นอย่างดี มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีความสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน และมีทักษะในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง”

สรุปผลการวิจัยได้ว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง พิจารณาโดยรวม พบว่า ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ และด้านคุณธรรม มากกว่าครูชาย

2) ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารมากกว่าครูหญิง

3) ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพเท่ากัน

โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า

1. ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวม พบว่า ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำมากกว่าครูชาย 5 ข้อ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน รู้จักการวางแผนงาน มอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ใช้วิธีบริหารแบบยืดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเฉลียวฉลาด หลักแหลม ในการวิเคราะห์ปัญหา

ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำมากกว่าครูหญิง 4 ข้อ ได้แก่ มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง ให้ความสนใจสวัสดิภาพ สวัสดิการความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการรับรู้ติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก

ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำเท่ากัน 3 ข้อ ได้แก่ มีการส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำได้มีผลงานในเชิงประจักษ์ มีความสามารถจูงใจให้คนทำงานและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม

2. **ด้านวิชาการ** ในภาพรวม พบว่า ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการมากกว่าครูชาย 9 ข้อ ได้แก่ มีประสบการณ์ ความสามารถ ความรู้รอบตัวกว้างขวาง มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการประเมินผลตามหลักสูตร ส่งเสริมให้จัดบรรยากาศในห้องเรียนและเอื้อต่อการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเขาว์ปัญญาของนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง

ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการมากกว่าครูหญิง 2 ข้อ ได้แก่ กำกับดูแลการเตรียมการสอนและบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการและผลงานทางวิชาการได้เป็นอย่างดี

ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน 1 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้สื่อการสอน

3. **ด้านคุณธรรม** ในภาพรวม พบว่า ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมมากกว่าครูชายทุกข้อ

4. **ด้านบุคลิกภาพ** ในภาพรวม พบว่า ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพมากกว่าครูชาย 6 ข้อ ได้แก่ ควบคุมอารมณ์ได้ดีมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และมีเหตุผล เป็นนักประชาสัมพันธ์ ใช้อ้อยคำหรือภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี

ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพมากกว่าครูหญิง 5 ข้อ ได้แก่ มีสุขภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรง แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยเหมาะสม ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีความขยันและอดทน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและไม่ดูถูกผู้อื่น

ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพเท่ากัน 1 ข้อ ได้แก่ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน

5. ด้านความสามารถในการบริหาร ในภาพรวม พบว่า ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูหญิง โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารมากกว่าครูหญิง 7 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ในสถานการณ์ต่างๆ เป็นอย่างดี จัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถระดมความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากชุมชน ให้การสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะในการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน

ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารมากกว่าครูชาย 2 ข้อ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน

ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารเท่ากัน 3 ข้อ ได้แก่ มีความสามารถในการจัดระบบเอกสารสารสนเทศได้เป็นอย่างดี ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรี

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา และสูงกว่าปริญญาตรี”

สรุปผลการวิจัยได้ว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา และสูงกว่าปริญญาตรี พิจารณาโดยรวม พบว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

2) ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา

3) ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา และสูงกว่าปริญญาตรี แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า

1. ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสนใจก็คือ

ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา 7 ข้อ ได้แก่ รู้จักการวางแผนงาน มอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ใช้วิธีบริหารแบบยืดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ให้ความสนใจสวัสดิภาพ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถจูงใจให้คนทำงานและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการรับรู้ติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก มีความเฉลียวฉลาด หลักแหลม ในการวิเคราะห์ปัญหา

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 5 ข้อ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง มีการส่งเสริมสนับสนุน

ผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำดีมีผลงานในเชิงประจักษ์ มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2. ด้านวิชาการ ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 6 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้สื่อการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการประเมินผลตามหลักสูตร สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเชาวน์ปัญญาของนักเรียน เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ และผลงานทางวิชาการได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง

ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา 5 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้จัดบรรยากาศในห้องเรียนและเอื้อต่อการเรียนการสอน กำกับดูแลการเตรียมการสอนและบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน 1 ข้อ ได้แก่ มีประสบการณ์ความสามารถ ความรู้รอบตัวกว้างขวาง

3. ด้านคุณธรรม ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 7 ข้อ ได้แก่ มีความยุติธรรมและปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค มีความหนักแน่น ไม่หุบเขา รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย มีความอดทนต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร มีความเกื้อกูล เสียสละต่อ

ผู้อื่นเสมอ อุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ ตามระเบียบวินัยของราชการบริหารงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาด้านคุณธรรม มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา 3 ข้อ ได้แก่ วางตนเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่การงาน มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน มีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางสม่ำเสมอ

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม เท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นและผู้ร่วมงาน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

4. ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 6 ข้อ ได้แก่ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสม ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นนักประชาสัมพันธ์ ใช้ถ้อยคำหรือภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและไม่ดูถูกผู้อื่น

ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา 4 ข้อ ได้แก่ มีสุขภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรง ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และมีเหตุผล มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี

ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความขยันและอดทน

5. ด้านความสามารถในการบริหาร ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 9 ข้อ ได้แก่ มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีความสามารถในการจัดระบบเอกสาร สารสนเทศได้เป็นอย่างดี จัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม 5) มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีทักษะในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน

ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีลงมา 3 ข้อ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน ให้การสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก ”

สรุปผลการวิจัยได้ว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก พิจารณาโดยรวม พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย

2) ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ และด้านคุณธรรมเท่ากัน

โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า

1. ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยทุกข้อ โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ว่า มีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ด้านวิชาการ ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการมากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย 6 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผลตามหลักสูตร กำกับดูแลการเตรียมการสอนและบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการมากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์มาก 5 ข้อ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและการใช้สื่อการสอน ส่งเสริมให้จัดบรรยากาศในห้องเรียนและเอื้อต่อการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเขาวิปัญญาของนักเรียน เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการและผลงานทางวิชาการได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมสนับสนุนครู ในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน 1 ข้อ ได้แก่ มีประสบการณ์ ความสามารถความรู้รอบตัวกว้างขวาง

3. **ด้านคุณธรรม** ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมมากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์มาก 5 ข้อ ได้แก่ มีความยุติธรรมและปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค มีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางสม่ำเสมอ มีความอดทนต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร มีความเกื้อกูลเสียสละต่อผู้อื่นเสมอ อุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมมากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย 5 ข้อ ได้แก่ มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นและผู้ร่วมงาน วางตนเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่การงาน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหว รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของราชการ

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4. **ด้านบุคลิกภาพ** ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย 10 ข้อ ได้แก่ มีสุขภาพทางกาย สมบูรณ์แข็งแรง ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง แต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี มีความขยันและอดทน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและไม่ดูถูกผู้อื่น

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์มาก 1 ข้อ ได้แก่ เป็นนักประชาสัมพันธ์ ใช้ถ้อยคำหรือภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพเท่ากัน 1 ข้อ ได้แก่ กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีเหตุผล

5. **ด้านความสามารถในการบริหาร** ในภาพรวม พบว่า ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดง
ระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดย
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ แต่ที่น่าสังเกตคือ

ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย 9 ข้อ ได้แก่ มี
วิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
เป็นอย่างไร มีความสามารถในการจัดระบบเอกสารสารสนเทศได้เป็นอย่างดี ให้การสนับสนุนให้
บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน ใช้เหตุผลในการแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงาน
อย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์มาก 3 ข้อ ได้แก่ จัด
บุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจาก
ชุมชน มีทักษะในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัย และอภิปราย
ผลที่ค้นพบ ดังต่อไปนี้

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม”
นั้น

สรุปผลการวิจัยได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของ
ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งตอบรับสมมติฐาน
การวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัด
กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก” และอภิปรายผลได้ว่าสอดคล้อง
กับการวิจัยของสมชาย ยมรัตน์ (2549, หน้า 113-115) ซึ่งได้ทำรายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของพิทักษ์ อุทรัพย์ (2549, หน้า 66-67) ซึ่งได้ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และการวิจัยของบุญเลิศ ธรรมมา (2547, หน้า 112-116) ซึ่งได้ทำรายงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน โดยเรียงลำดับจากมากลงมาหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ และด้านวิชาการ โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของบุญเลิศ ธรรมมา (2547, หน้า 112-116) ซึ่งได้ทำรายงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ เป็นรายชื่อพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ รู้จักการวางแผนงาน มอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงาน, มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และมีการส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำได้ มีผลงานในเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงภาวะผู้นำหรือความสามารถในการจูงใจ โน้มน้าว กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธาและร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. **ด้านวิชาการ** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของสมชาย ยมรัตน์ (2549, หน้า 113-115) ซึ่งได้ทำรายงานการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในรายด้าน พบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ เป็นรายชื่อพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะด้านวิชาการเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ กระบวนการ เทคนิค ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

3. **ด้านคุณธรรม** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของวาสนา หลงสมบุญ (2546, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะตามสภาพจริง และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ในรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม เป็นรายชื่อพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน มีจิตสำนึกรับผิดชอบ ต่อหน้าที่การงาน มีความยุติธรรมและปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค และเป็นแบบอย่างที่ดี ในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของราชการ รวมทั้งมีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหว รับฟังความคิดเห็น จากทุกฝ่าย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

4. **ด้านบุคลิกภาพ** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของพิทักษ์ อุทรัพย์ (2549, หน้า 66-67) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ เป็นรายชื่อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คูณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงถึงภาพลักษณ์ที่ว่าบุคลิกภาพที่ดีต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

5. ด้านความสามารถในการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของสมชาย ชมรัตน์ (2549, หน้า 113-115) ซึ่งได้ทำรายงานการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านความสามารถในการบริหารอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร เป็นรายชื่อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และจัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งให้การสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา และมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คูณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการ และนำพาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง” นั้น

สรุปผลการวิจัยได้ว่า คูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง ในภาพรวม ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตอบรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ” และอภิปรายผลได้ว่าสอดคล้องกับการวิจัยของบุญเลิศ ธรรมมา (2547, หน้า 112-116) ซึ่งได้ทำรายงานวิจัย

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการวิจัยของพิทักษ์ อุทรัพย์ (2549, หน้า 66-67) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ และด้านคุณธรรม มากกว่าครูชาย

- ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูหญิง

- ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพเท่ากัน

โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติของเพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนโยน มีความละเอียดอ่อน และมีข้อจำกัดทางด้านกายภาพมากกว่า จึงต้องการผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูง มีมุมมองมหภาค มีความสามารถเป็นผู้นำทางความคิด การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ส่วนเพศชายมีความเข้มแข็ง และความเป็นผู้นำอยู่ในตัว จึงให้ความสำคัญด้านภาวะผู้นำน้อยกว่า

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี, มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน และมีความเฉลียวฉลาด หลักแหลม ในการวิเคราะห์ปัญหา

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อาจเกิดปัญหาอุปสรรคขึ้นได้ ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำสูงสุดขององค์กร จึงต้องมีมุมมองมหภาค

มีความเข้มแข็ง อดทน และมุ่งมั่นในการบริหารจัดการ มีความเสียสละสูงเพื่อองค์กร มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และกล้าตัดสินใจแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดผลดีแก่หน่วยงานมากที่สุด หรืออาจเกิดผลเสียแก่หน่วยงานน้อยที่สุด และเนื่องจากผู้บริหารต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลทุกระดับ จึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีทักษะในการสื่อสาร และมีเทคนิคในการประสานงานกับองค์กร บุคคล และแนวร่วมอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

สอดคล้องกับกาญจน์ เรืองมนตรี (2539, หน้า 2) ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่ดีว่า H มาจาก Human Relations หมายถึง ความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี P มาจาก Personality หมายถึง ความเป็นผู้มีบุคลิกลักษณะดี เจตนิสัยประกอบไปด้วยการเป็นผู้มีอุดมการณ์ มุ่งมั่นปฏิบัติงานตามวิชาการความรู้ที่เรียนมา มุ่งมั่นปฏิบัติตามแนวทางของคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถบังคับตนเองได้ มีความรับผิดชอบในงาน เป็นผู้นำที่ยึดหลักการบริหารวางแผน สามารถตัดสินใจได้ดีและถูกต้อง มีความชำนาญในการกิจที่ปฏิบัติ มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้มีความสามารถในการประสานงานได้ดี และคิด เดวิส (Kid Davis, อ้างถึงใน สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ, 2542, หน้า 257-258) สรุปลักษณะสำคัญซึ่งจำเป็นสำหรับภาวะการเป็นผู้นำของผู้บริหารที่มีประสิทธิผลคือ ความเฉลียวฉลาด (Intelligence) หมายถึงความหลักแหลมในการวิเคราะห์ปัญหาหรือวิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ยุ่งยากซับซ้อน ตลอดจนความสามารถในการรับรู้การติดต่อสื่อสาร และจงใจบุคคลอื่นด้วย

2. ด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ มากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้ทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางวิชาการทั่วไปหรือความรู้ทางวิชาชีพ เป็นงานที่ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับระเบียบ หลักการวัดผลการศึกษา หลักสูตร หรือข้อกฎหมายใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่มีความละเอียดรอบคอบ และเจ้าระเบียบกว่า จึงให้ความสำคัญทางด้านงานวิชาการมากกว่า

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีประสบการณ์ ความสามารถ ความรู้รอบตัวกว้างขวาง, สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเขาปัญหาของนักเรียน และส่งเสริมให้จัดบรรยากาศในห้องเรียนและเอื้อต่อการเรียนการสอน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะด้านวิชาการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงความเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ ทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ ในเชิงวิชาการ มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและ

กระบวนการเรียนการสอน มีการพัฒนาให้ก้าวทันเทคโนโลยีใหม่ ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรม การจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ฯลฯ จะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน และก่อให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้สอน ซึ่งถือเป็นผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา

สอดคล้องกับพนัส หันนาคินทร์ (2538, หน้า 70-73) ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารว่ามีประสบการณ์และระดับความรู้ ระดับความรู้หมายถึง ระดับของการศึกษาที่ได้รับมา และประสบการณ์มีความสำคัญมาก การได้ผ่านงานมาก่อนย่อมต้องมีความรอบรู้ มีความเข้าใจ ปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น ย่อมจะหาทางตัดสินใจได้ดีเมื่อนำไปประกอบ เข้ากับหลักวิชาการ และรุจิร ภู่อาระ (2545, หน้า 40-41) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาในด้านวิชาการว่า ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนและเอื้อต่อการเรียนการสอน อีกทั้งยังสอดคล้องกับทรัสต์ (Trusty , 1986 อ้างถึงใน รุจิร, 2545, หน้า 44) ซึ่งได้กล่าวถึงหน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำทางวิชาการว่า ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างขวัญปัญญาของนักเรียน

3. ด้านคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม ครูหญิงแสดงระดับความต้องการ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม มากกว่าครูชาย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงตระหนักถึงการปฏิบัติในเรื่องคุณธรรมมาก จึงให้ความสำคัญทางด้านคุณธรรมมากกว่าเพศชาย

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมเป็นรายข้อ พบ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ อุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม, วางตนเหมาะสมกับ ตำแหน่งและหน้าที่การงาน และมีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางสม่ำเสมอ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญในศาสตร์ทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพโดยตรง และ ศาสตร์สาขาอื่น ๆ แล้ว ยังต้องเป็นผู้มีคุณธรรมเป็นหลักธรรมประจำใจ ต้องสร้างคุณธรรม นำความรู้ เสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน วางตนให้เหมาะสมกับ ตำแหน่งหน้าที่ มีวินัย มีความยุติธรรม สร้างความสามัคคีและสมานฉันท์ในหมู่คณะ ไม่ปฏิบัติ สองมาตรฐาน มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลาง ซึ่งจะก่อให้เกิดความรักความศรัทธาจาก ผู้ได้บังคับบัญชา และนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารที่ดี ควรดำรงตนเป็นพลเมืองดีภายใต้การปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 72) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความยุติธรรม มีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2550, หน้า 58-59) กำหนดให้ ผู้บริหารที่ดีควรมีหลักธรรมสามัคคี คือ การวางตนให้เสมอต้นเสมอปลาย วางตนเหมาะสมกับฐานะและตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ร่วมทุกข์ร่วมสุข เสมอเสมอ คือเราควรจะเป็นคนที่ “โอบอ้อมอารี วิถีเพราะสงเคราะห์ปวงชน วางตนได้เหมาะ”

4. ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูชายและครูหญิงแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ เท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงต่างก็ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความพร้อมและสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม จึงให้ความสำคัญทางด้านบุคลิกภาพเท่ากัน

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ เป็นรายชื่อพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และไม่ดูถูกผู้อื่น, กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีเหตุผล และมีสุขภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรง

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ บ่งบอกภาพลักษณ์ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความเป็นตัวตนของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ สมส่วน ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ อีกทั้งยังมีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเองและของผู้อื่น จะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ได้บังคับบัญชา นอกจากนี้ในการบริหารงานในยุคปัจจุบัน ต้องพัฒนาให้ทันกับวิทยาการสมัยใหม่ เศรษฐกิจ และสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่พร้อมที่จะพัฒนาตนเอง กล้าตัดสินใจให้เด็ดขาด รวดเร็ว และมีเหตุผล เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจบรรลุเป้าหมาย

สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2540, หน้า 39) ซึ่งได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนว่า มีบุคลิกภาพทางกาย เช่น สุขภาพสมบูรณ์ กำลังกายแข็งแรง ความทรหดอดทนและรูปร่างท่าทางดี แต่งตัวเรียบร้อย มีรสนิยม พูดจาชัดเจนและเป็นธรรมชาติ อุปนิสัยดี มีความสม่ำเสมอ และฉันทนา จันทร์บรรจง (2542, หน้า 26-29) ได้อธิบายถึงเทคนิคในการพัฒนาบุคลิกภาพ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

(Self-Confidence) คือ รู้ว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มีความนับถือตนเอง เชื่อในความสามารถของตนเอง ไม่ดูถูกผู้อื่น คิดในทางบวก และไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก

5. **ด้านความสามารถในการบริหาร** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูชายแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูหญิง โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายเป็นเพศที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม มีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมีความสามารถในการบริหารสูง สามารถนำพาให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงให้ความสำคัญด้านความสามารถในการบริหารมากกว่าเพศหญิง

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารเป็นรายชื่อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงาน, มีความสามารถระดมความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากชุมชน และมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การดำเนินการใด ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาคควรวางโครงสร้างของการจัดองค์กร กำหนดตำแหน่ง หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรให้เหมาะสม มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและองค์กร นอกจากนี้ผู้บริหารควหาวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือจากผู้ร่วมงานและจากชุมชน ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความคิดริเริ่มในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นผู้นำในเรื่องความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อจะได้เป็นบุคคลต้นแบบขององค์กร สร้างความ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

สอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545, หน้า 37) ซึ่งได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน เช่น มีความสามารถในการจัดการ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีนิสัยรักการทำงาน มีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า มีความคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ ๆ สามารถยืดหยุ่นวิธีการเพื่อความสำเร็จของงาน ศึกษาค้นคว้าวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ รู้จักวิธีการทำงานให้สำเร็จ และประมวล ชิลวงษ์ (2547, หน้า 7) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารของผู้บริหารไว้ เช่น สามารถระดมความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชุมชน จัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และจัดระบบเอกสาร สารสนเทศได้เป็นอย่างดี

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา และสูงกว่าปริญญาตรี” นั้น

สรุปผลการวิจัยได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา และสูงกว่าปริญญาตรี ในภาพรวม ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตอบรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามระดับการศึกษา ได้แก่ ตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา และสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ” และอภิปรายผลได้ว่าสอดคล้องกับการวิจัยของพิทักษ์ อุทรัพย์ (2549, หน้า 66-67) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

- ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา

- ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน

โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ จากการศึกษาดูงานหรือการสัมมนาในด้านภาวะผู้นำ จึงให้ความสำคัญด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครู ซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำเป็นรายข้อ พบ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความสามารถในการรับรู้ คิดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก, มีการ ส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี มีผลงานในเชิงประจักษ์ และมีความสามารถในการ ทำงานเป็นทีม

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และสามารถ คิดต่อสื่อสารได้ในทุกระดับ การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดีจะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจอย่างเต็มที่และเต็มใจ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีวิธีการ จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกสามัคคี ร่วมใจกันทำงานเป็นทีม สร้างความตระหนักรู้ในตน ความเข้าใจ และความเป็นมิตร สามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปรกติสุข

สอดคล้องกับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2550, หน้า 60) กำหนดให้ ผู้บริหาร ที่ดีนั้นควรจะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ กล่าวคือ ควรส่งเสริมสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชา เมื่อเขาทำดี มีผลงาน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547, หน้า 108) ได้กำหนดให้ผู้นำที่ดีมีลักษณะ คือ มีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการทำงานเป็นทีม มีศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจให้คนทำงาน และมีระเบียบวินัย

2. ด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรี ลงมาและครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาและครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่า ปริญญาตรี ต่างก็ต้องการผู้บริหารที่มีคุณลักษณะด้านวิชาการ ซึ่งแสดงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน จึงให้ความสำคัญ ด้านวิชาการเท่ากัน

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเป็นรายข้อ พบประเด็น ที่น่าสนใจ คือ ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง, มีความรู้ ความ เข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จัดทำและการใช้สื่อการสอน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แม้การจัดทำและการใช้สื่อการสอนเป็นความรับผิดชอบของครูผู้สอน แต่ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีความรอบรู้ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การแนะนำในการจัดทำสื่อการสอนได้ ส่วนความรู้ในเรื่องหลักสูตรต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องรอบรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การนิเทศจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และปรับปรุงให้เหมาะสมสอดคล้องเพื่อประโยชน์ขององค์กรได้ เป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย ภูมิปัญญาไทย เข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย เป็นบุคคลที่ตระหนักและรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาด้านวิชาการ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน

สอดคล้องกับรุจิระ ภู่อาระ (2545, หน้า 40-41) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านวิชาการไว้ว่า ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการและสื่อเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ส่วนคุณลักษณะด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามสรุปข้อค้นพบจากรายงานการสังเคราะห์ เรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน” (กรมวิชาการ 2545, หน้า 36-38) กล่าวว่า คุณลักษณะด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคคล รู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร และรู้นโยบายการจัดการศึกษาของชาติ

3. ด้านคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานอย่างเสมอภาค มีเหตุผลวางตัวเป็นกลางสม่ำเสมอ และไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งมีการศึกษาต่างกัน จึงให้ความสำคัญด้านคุณธรรมมากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาคณะคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของราชการ, มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน และบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การบริหารและการจัดการศึกษาต้องใช้ทรัพยากรทางการบริหารหลายอย่างประกอบกัน โดยเฉพาะในเรื่องของเงินงบประมาณ ซึ่งอาจเป็นช่องทางในการ

หาผลประโยชน์เพื่อตนเองได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความซื่อสัตย์ และบริหารงบประมาณให้คุ้มค่าและหน่วยงานได้รับประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้การเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางราชการ จะก่อให้เกิดการยอมรับของผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป ดังนั้น การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล คือ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า จึงเป็นแนวทางการบริหารที่ควรนำมาใช้อย่างยิ่ง เพราะจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อหน่วยงาน ความเป็นคนดี มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมและจริยธรรม จึงเป็นค่านิยมอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร

สอดคล้องกับ ภิญญา สาทร (2523, หน้า 352) ซึ่งให้ความเห็นไว้ว่า คุณธรรมของผู้บริหารในสังคมไทยควรมีความซื่อสัตย์สุจริต และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 72) ได้กล่าวถึงคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่าประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงานและผู้อื่น

4. ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและไม่ถูกผู้อื่น ถึงแม้ว่าผู้ได้บังคับบัญชาจะมีการศึกษาต่างกัน จึงให้ความสำคัญด้านบุคลิกภาพ มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ เป็นรายชื่อพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง, มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและไม่ถูกผู้อื่น และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า งานการบริหารเป็นงานที่ต้องรับภาระมาก กอปรกับผู้ได้บังคับบัญชาในปัจจุบันกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ซึ่งบางคนอาจแสดงออกด้วยเหตุผล และบางคนอาจแสดงออกด้วยอารมณ์ ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องควบคุมอารมณ์ให้ดีเพื่อมิให้นำไปสู่การขัดแย้ง มีความสามารถในการปรับตัวและปรับความคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการตัดสินใจที่ถูกต้องและเด็ดขาดในการแก้ปัญหา และรับผิดชอบในการตัดสินใจเรื่องนั้น ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเองและของผู้อื่น อีกทั้งวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมงานและผู้พบเห็นมีความเลื่อมใสศรัทธาและน่าเคารพ

สอดคล้องกับอรุณ รัชธรรม (2537, หน้า 198-202) ซึ่งกล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีไว้ว่า เป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี และฉันทนา จันทร์บรรจง (2542, หน้า 26-29) ได้อธิบายถึงเทคนิค 10 ประการในการพัฒนาบุคลิกภาพ ข้อ 5 กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) คือ รู้ว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มีความนับถือตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ไม่ดูถูกผู้อื่น คิดในทางบวก ไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก และข้อ 9 กล่าวถึงความรู้จักกาลเทศะ (Tact) คือ มีความเข้าใจในขนบธรรมเนียมกฎระเบียบของสังคม รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และรู้จักโอกาสอันควรว่าควรวางตนในลักษณะใด

5. **ด้านความสามารถในการบริหาร** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมาแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีลงมา ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างเหมาะสม ให้การสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา และมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าผู้ได้บังคับบัญชาจะมีการศึกษาแตกต่างกัน จึงให้ความสำคัญด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีทักษะในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน, มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และมีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การดำเนินการใด ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารควรวางแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงความถูกต้องและความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของงาน เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์อันเป็นสากล ตลอดจนมีทักษะกระบวนการในศาสตร์ต่าง ๆ และมีศักยภาพในการจัดการสื่อสารด้วยภาษาสากล สามารถปรับวิธีการคิดและวิธีการทำงานให้เท่าทันและเหมาะสมได้ในทุกสถานการณ์ เป็นผู้ศึกษาและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการกำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชาได้ และในการปฏิบัติงานใด ๆ ผู้บริหารควรมีความกระตือรือร้นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ สุขเมธ แสงนิมมวอล (2540, หน้า 45-53) ซึ่งกล่าวว่า ผู้บริหารยุคโลกาภิวัตน์ต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ โดยในข้อ 4 กล่าวว่า มุ่งความสำเร็จ ซึ่งหมายถึง

การตั้งเป้าหมายแห่งความสำเร็จไว้ก่อน และมีการวางแผนดำเนินการตามแผน แล้วลงมือทำให้สำเร็จ ส่วนกรมวิชาการ (2545, หน้า 37) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงานคือ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และประมวลจิตวิญญาณ (2547, หน้า 7) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารของผู้บริหารไว้ว่า นิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก” นั้น

สรุปผลการวิจัย ได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก ในภาพรวม ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตอบรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มาก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ” และอภิปรายผลได้ว่าสอดคล้องกับการวิจัยของบุญเลิศ ธรรมมา (2547, หน้า 112-116) ซึ่งได้ทำรายงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย

- ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ และด้านคุณธรรมเท่ากัน

โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. **ด้านภาวะผู้นำ** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีประสบการณ์มาก ได้รับประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำจากผู้บริหารหลายท่าน จึงให้ความสำคัญด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย

เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำเป็นรายชื่อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง มีความสามารถจูงใจให้คนทำงานและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา และรู้จักการวางแผนงาน มอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน และตระหนักว่าการมอบหมายงานต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อผลงานจะได้บรรลุตามเป้าหมาย นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีความสามารถและความจริงใจในการหากลยุทธ์ที่จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานด้วยความเต็มใจ และเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

สอดคล้องกับถวิล อรัญเวศ (2544, หน้า 9-15) ซึ่งได้เสนอลักษณะของภาวะผู้นำไว้ว่า นักบริหารจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษ ซึ่งบุคคลในทีมงานอาจจะไม่มีหรือมีน้อย นั่นคือ การเป็นผู้มีศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร โดยเฉพาะ “ภาวะผู้นำ” ในอันที่จะชักจูงหรือโน้มน้าวเพื่อนร่วมงานให้คล้อยตามต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ขององค์กรเพื่อให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2550, หน้า 60) กำหนดให้ ผู้บริหารที่ดีควรจะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ รู้จักวางแผนงาน มอบหมายงาน และสั่งงาน โดยรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ตามหลักการ “Put the right man on the right job.”

2. **ด้านวิชาการ** ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและครูซึ่งมีประสบการณ์มาก ต่างก็ต้องการผู้บริหารที่มีคุณลักษณะด้านวิชาการ ซึ่งแสดงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการ ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน จึงให้ความสำคัญทางด้านวิชาการเท่ากัน

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ กำกับดูแลการเตรียมการสอนและบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ, มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเขาว์ปัญญาของนักเรียน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า มีความรอบรู้ในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการกำกับดูแลการเตรียมการสอนและบันทึกหลังการสอนให้เป็นปัจจุบันเสมอ สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเขาว์ปัญญาของนักเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน ต้องสามารถใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพ และเป็นผู้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

สอดคล้องกับรุจิรี ภู่อาระ (2545, หน้า 40-41) ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการไว้ว่า ผู้บริหารควรกำกับดูแลให้ครูเตรียมการสอนและบันทึกการสอนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และทรัสต์ (Trusty , 1986 อ้างถึงใน รุจิรี, 2545, หน้า 44) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเขาว์ปัญญาของนักเรียน

3. ด้านคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมเท่ากัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารที่ดี จะใช้ความเก่งอย่างเดียวไม่พอ ผู้บริหารต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักธรรมประจำใจ รู้ดีรู้ชั่ว รู้สิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ ดังนั้นครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยและครูซึ่งมีประสบการณ์มาก จึงให้ความสำคัญด้านคุณธรรมเท่ากัน

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความเมตตา กรุณา ต่อผู้อื่นและผู้ร่วมงาน, มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน และมีเหตุผลและวางตัวเป็นกลางสม่ำเสมอ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารที่ดีควรมีหลักธรรมที่เรียกว่าพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ความมีเหตุผลและวางตัวเป็นกลางของผู้บริหาร จะก่อให้เกิดความรักความศรัทธาจากผู้ใต้บังคับบัญชา และนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้การมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ระเบียบวินัย เห็นคุณค่าของตนเอง มีความรับผิดชอบต่องาน และพฤติกรรมที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้บริหารเป็นบุคคลซึ่งสามารถจัดการกับความต้องการและสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคได้อย่างเหมาะสม

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 72) ซึ่งกล่าวถึงคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีเมตตากรุณาต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่น มีความยุติธรรม มีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ

4. ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำ มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีประสบการณ์มาก ได้รับประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพจากผู้บริหารหลายท่าน จึงให้ความสำคัญด้านบุคลิกภาพมากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพเป็นรายข้อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความขยันและอดทน, มีสุขภาพทางกายสมบูรณ์แข็งแรง และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และไม่ดูถูกผู้อื่น

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความขยันหมั่นเพียรถือเป็นจริยธรรมที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติให้เป็นกิจนิสัย จนเป็นภาพลักษณ์ประจำตัว เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลในองค์กรและผู้พบเห็นทั่วไป นอกจากนี้การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง สมส่วน สุขภาพดี ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ มีความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของตนเองและของผู้อื่น วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ และเป็นผู้มีทักษะในการดำรงชีวิต จะทำให้ผู้ร่วมงานและผู้พบเห็นมีความเลื่อมใสศรัทธาและน่าเคารพ

สอดคล้องกับ อรุณ รักธรรม (2537, หน้า 198-202) ซึ่งกล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีไว้ว่า เป็นผู้มีความอดทน และนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2540, หน้า 39) ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า บุคลิกภาพทางกาย เช่น สุขภาพสมบูรณ์ กำลังกายแข็งแรง ความทรหดอดทนและรูปร่างท่าทางดี แต่งตัวเรียบร้อย มีรสนิยม พุดจาชัดเจนเป็นธรรมชาติ มีอุปนิสัยดี มีความสม่ำเสมอ จันทนา จันทร์บรรจง (2542, หน้า 26-29) ได้อธิบายถึงเทคนิค 10 ประการในการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยกล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) คือ รู้ว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มีความนับถือตนเอง เชื่อในความสามารถของตนเอง ไม่ดูถูกผู้อื่น คิดในทางบวก และไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก

5. ด้านความสามารถในการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ครูซึ่งมีประสบการณ์มากแสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูซึ่งมีประสบการณ์มากได้รับประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารจากผู้บริหารหลายท่าน จึงให้ความสำคัญด้านความสามารถในการบริหาร มากกว่าครูซึ่งมีประสบการณ์น้อย

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารเป็นรายชื่อ พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี, มีความสามารถในการจัดระบบเอกสารสารสนเทศได้เป็นอย่างดี และมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ผู้บริหารจะต้องมีและแสวงหาให้ทันต่อเหตุการณ์ สภาพแวดล้อม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่พัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อนำความรู้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงาน อันจะส่งผลถึงความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารต้องมีความกระตือรือร้นที่จะบริหารจัดการงานต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย ควรมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีทางการศึกษา และวิทยาการด้านข้อมูลข่าวสาร หรือระบบสารสนเทศ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้ ผู้บริหารต้องจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย อาคารสถานที่ ศูนย์ปฏิบัติการแหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ให้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ อีกทั้งต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนรู้อีก

สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2530, หน้า 4) ซึ่งได้สรุปแบบสอบถามของผู้บริหารจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 42 คน มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร มีความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และกรมวิชาการ (2545, หน้า 37) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงานคือ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ประมวล ชิตวงษ์ (2547, หน้า 7) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารของผู้บริหารว่าจัดระบบเอกสารสารสนเทศได้เป็นอย่างดี

ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจที่พบจากการวิจัย คือ

1. ครูที่ปฏิบัติการสอนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ทั้งในภาพรวม และครูที่มีเพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าทั้งในภาพรวม และครูที่มีเพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน ต้องการผู้บริหารที่มีคุณธรรมมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน

และหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจปกครองราชอาณาจักรไทยโดยทศพิธราชธรรม (จิราภา อ่อนเรือง, 2530, หน้า25) และอัลวิน ทอฟฟเลอร์ นักพยากรณ์ทางสังคมที่มีชื่อเสียง ได้เขียนไว้ในหนังสือคลื่นลูกที่สาม เกี่ยวกับคุณธรรมในการทำงานว่า ต้องมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย และคุณธรรมในการทำงาน (อัลวิน ทอฟฟเลอร์, 2544, หน้า190)

2. เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่น่าสังเกตคือ ครูที่มีเพศต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน แสดงระดับความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านและทุกข้อเหมือนกัน ยกเว้นจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในด้านภาวะผู้นำ ข้อที่ว่า มีความสามารถในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูที่มีประสบการณ์มากได้รับประสบการณ์การบริหารงานจากผู้บริหารหลายท่าน จึงต้องการผู้บริหารที่ใช้หลักจิตวิทยาหรือมธรสวาจาที่จะทำให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม แตกต่างกับครูซึ่งมีประสบการณ์น้อยที่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษา

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษาว่า ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง ดังนี้

1.1.1 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถของตนเองในการวางแผนงาน การมอบหมายงาน และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่และความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน

1.1.2 ด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง และเพิ่มศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการ

1.1.3 ด้านคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงานและหน่วยงาน เพราะการเป็นผู้บริหารที่ดีนอกจากมีความเชี่ยวชาญแล้ว ยังต้องมีความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด จึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

1.1.4 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ฟังที่ดี และเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

1.1.5 ด้านความสามารถในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการใช้เหตุผลเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการ ดังนี้

1.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีวุฒิการบริหารการศึกษา มีการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการบริหาร โดยให้ศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านคุณธรรม

1.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถและพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านภาวะผู้นำ จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถการใช้หลักจิตวิทยาในการจูงใจ โน้มน้าว กระตุ้น ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธาและร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ

2) ด้านวิชาการ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

3) ด้านคุณธรรม จัดอบรมให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร

4) ด้านบุคลิกภาพ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหาร

5) ด้านความสามารถในการบริหาร จัดอบรมให้ความรู้เรื่องกระบวนการพัฒนา
งานโดยใช้วงจร PDCA

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายผลการวิจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพ
ในการบริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี